

Minnesanteckningar Styrgruppsmöte 24 maj 2024

Tid: 09:30-14:00

Plats: Kommunhuset Mörbylånga

Deltagare (22 anmälda på plats): Anna Thore (Kalmar), Irina Söderberg (Kalmar), Jarone Pinhassi (LNU), Caroline Littlefield Karlsson (LNU), Malin Anell (Regionen), Per-Olov Johansson (Mörbylånga), Charlotta Linderborg (Mörbylånga), Hans Larsson (Torsås), Johan Wegenke (Kalmar), Michael Ingard (Mörbylånga), Hanna Berggren (Kalmar), Karl-Johan Öhlin (Mörbylånga), Ingrid Palmblad Örlander (LST), Malin Engdahl (Mönsterås), Hanna Gustafson (Torsås), Michael Granstedt (Mörbylånga), Renate Foks (Kalmar), Börje Nordström (Västervik), Roger Gustavsson (LRF), Ida Grimlund (LRF, teams), Robin Hanzl (Oskarshamn), Marie Holmgren (Oskarshamn), Staffan Larsson (BEAB)

Mötet öppnas av Anna. Godkännande av dagens agenda och val av sekreterare/justerare. Styrelsen beslutar att från och med dagens möte är det värdkommunen som agerar justerare av protokollet. Hanna Berggren tar anteckningar, Per-Olov Johansson justerar

Mötet inleddes med en presentationsrunda av alla deltagare och sedan gav Hanna en lägeskoll för årets prioriterade uppdrag.

Uppföljning av kommunernas lokala beting

Calluna levererade filerna med uppdaterade siffror på belastning och beting för respektive kommun vid årskiftet samt presenterade resultaten på ett onlinemöte 16 januari. Vid samverkansmötet 8 maj konstaterades att de flesta kommuner inte börjat fylla i sin åtgärdslista som ligger till grund för måluppföljning för varje kommun. Kansliet erbjöd ett onlinemöte för hjälp att komma i gång den 17 maj. Än så länge endast Västervik och Kalmar som uppdaterat. Mönsterås meddelar via Malin Engdahl att man inte kommer använda sig av detta underlag för att följa upp hur det går med arbetet mot övergödning, Torsås har svårt att hinna med, Borgholms kommun har gått ur KSK. Oklart om/hur övriga kommuner kommer använda sig av underlaget.

Figur 1. Måluppföljelse Kalmardunskommisionens beting.

Uppföljning av Vattenmyndighetens (VM) Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027

På samverkansmötet uttrycktes behov av att träffas för en ny gemensam workshop som planeras innehålla uppföljning av både VMs Åtgärdsprogram samt handlingsplanerna för övergödning (de uppdaterade betingen). VM kommer bland annat presentera hur kommunerna svarat på återrapporteringen, KSK kansli har tagit fram en hemläxa till kommunerna som också berör detta formulär men med fokus på hur man arbetar med åtgärd 1 inom kommunerna. Plan på att bjuda in någon från VM som kan berätta lite mer om belastning/beting för fördjupad förståelse av dessa siffror. Genomgång av nya underlaget som VM tillgängliggjort under våren, en sammanställning av information som finns i VISS men på ett mer överskådligt sätt för varje kommun i en Excel-fil. KSK anordnar alltså en workshop ihop med länsstyrelsen/vattenmyndigheten. Beredningssekreteriatet på LST Kalmar har uttryckt önskan om att man även bjuder in övriga 5 kommuner i länet till denna workshop.

Uppdatering LOVA fortsatt LEVA Johan Wegenke uppdaterade oss på hur det går inom det gemensamma projektet LOVA fortsatt LEVA. För att nå ut bättre om Strategisk plan med 100% finansiering för vattenvårdsåtgärder anordnades 7 mars en informationsdag på HS i Kalmar som var välbesökt, bl.a. 35 lantbrukare närvarade på plats. Man valde att informera från både EUs (Irene Bohman) och LRFs (Markus Hoffman) perspektiv för att föra fram budskapet "Varför behöver Lantbrukarna vara med på att göra miljöåtgärder?". Även Jordbruksverket och LST var representerat och höll föredrag om stöd som kan sökas för olika miljöåtgärder. Allt spelades in och länkarna finns utlagda och har spridits i HS och LRFs kanaler. (Torsås, Målilla (Emån) och Öland var väl representerade). Länkar med filmer från dagen:

<https://www.lrf.se/nyheter/sa-kan-du-soka-stod-for-vattenvardsarbete/>

<https://www.youtube.com/watch?v=wy4jXitmPF8>

Efterföljande informationsutskick har dock genererat svagt intresse. Diskussion kring hur vi ska nå ut bättre och förslag ges på att lägga mer krut på markgärträffar framöver, kanske i samband med vattenrådsmöten? Frågan tas vidare till projektets styrgruppsmöte 5 juni för diskussion och beslut.

Anna Thore och Renate Foks berättade om studiebesök inom EU-projektet WaterMan som gick till i sydöstra Spanien. Regionen Murcia består av 45 kommuner och har en befolkning på 1,46 miljoner. Regionen är torr, mindre än 300 mm regn per år, men samtidigt jordbruksintensiv. Detta har man löst genom att bygga artificiella kanaler som leder om vattnet. Ytvatten ligger högst som vattenresurs med 50%. Befintliga grundvattenmagasin har allvarliga problem med saltvattenintrång pga överexploatering i decennier och nu används det ca 15%. I övrigt kompletteras vattenresurser med avsättning och återvunnet vatten. Man renar upp till 98% av allt avloppsvatten som sedan återanvänds som bevattningsvatten. Men behovet är så pass högt att återvunnet vatten ändå bara är <8% av vattenresurserna. **Budskap:** Ta hand om vårt vatten i tid, börja planera för cirkulär användning redan nu, i ett förändrat klimat och pga av ändrad markanvändning är vårt nuvarande sätt att nyttja råvattenresurser inte hållbart i längden!

På gång lokalt, vattenvårdsåtgärder i Mörbylånga: Karl-Johan Öhlin och Michael Ingard berättade om fem projekt i planeringsfasen som innefattar olika åtgärdestyper. Samtliga ligger för beslut hos länsstyrelsen. Generellt är södra Öland lite svårarbetat när det kommer till vattenvårdsåtgärder, stor del av arealen är antingen åker- eller alvarmark, samt flera Natura 2000 områden.

Övriga frågor

Klimatspelet, Per-Olov informerar om att kostnaden för att trycka upp några spel varierar lite med vilken kvalitet man väljer. Man bör kanske gå på en mer rejäl kvalitet om man ändå ska avsätta en del av budgeten. Om det finns budget satsar vi på att trycka ett par spel per kommun, ca 15 st totalt. Hanna kollar budgeten för året och bollar vidare med P-O samt Naturrum Västervik som tryckt upp spelet en gång tidigare. Det skulle också behövas en skriftlig spelbeskrivning.

Datum för nästa styrgruppsmöte är preliminärt 29 november. Ingrid informerar om att VM vill göra en informationssatsning om åtgärdsprogrammet för vatten riktat till kommunerna i länet (helst politiker och högre tjänstemän) i höst och att man gärna nyttjar KSKs forum för detta om möjligt i samband med ett ordinarie möte. Styrelsen beslutar att detta kan läggas i samband med styrgruppsmötet i november, Ingrid kollar upp om detta evenemang kan hållas i Residenset och om 29 november passar för VM. Kansliet avvaktar med att boka in datum för styrgruppsmöte tills detta är utrett. Övriga kommuner i länet skall också bjudas in till informationstillfället.

Kansliet påminner om:

- Östersjödagen 29 augusti, bra tillfälle att dra uppmärksamhet till KSKs arbete, eller helt enkelt Östersjöns miljöproblem i stort.
- Inom projekt WaterMan finns möjlighet att göra sig hörd på round-table möte i Bryssel hösten 2024. Exempelvis gällande EU-förordningen 2020/741 om bevattnings av jordbruksmark med återvunnet avloppsvatten.

Efter lunchen fick de som stannade kvar en genomgång av Mörbylångas tekniska vattenkretslopp av Linda Holm, VA-strateg på Mörbylånga kommun.